

В.П. Кришень

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ПІДРУЧНИК «ХІРУРГІЯ. Т. І» / ЗА РЕД.
Я.С. БЕРЕЗНИЦЬКОГО,
М.П. ЗАХАРАША, В.Г. МІШАЛОВА,
В.О. ШІДЛОВСЬКОГО. –
ДНІПРОПЕТРОВСЬК: РВА «ДНІПРО-VAL»,
2007. – 445с.**

Максимальне насичення сьогодення новою науковою інформацією, новітніми навчальними технологіями, оволодіння якими є важливим фактором у формуванні сьогоденного студента як майбутнього кваліфікованого фахівця, вимагає проведення удосконалення та перегляду традиційних методів навчання. Вивчення хірургії як одного з найважливіших розділів медицини розпочинається з перших кроків навчання паралельно з такими фундаментальними науками, як анатомія, нормальна та патологічна фізіологія, патологічна анатомія, гістологія, біохімія тощо. Значення курсу загальної хірургії визначається тим, що саме цей предмет є початковим на етапі засвоєння всього курсу хірургічних хвороб у програмі отримання студентами вищої медичної освіти.

Проблеми, які виникають перед викладачем і студентом, полягають у тому, що дисципліна викладається за програмою навчання на третьому курсі, коли студент перебуває ще на етапі засвоєння теоретичних дисциплін і не повністю опанував обсяг необхідних базових знань. Це накладає певний відбиток на повне засвоєння матеріалу.

Підручник «Хірургія. Т. І» одним із перших у нашій державі виданий українською мовою з урахуванням вимог кредитно-модульної системи. У його створенні взяли участь провідні вчені-педагоги, які очолюють кафедри хірургічного напрямку в провідних вищих медичних навчальних закладах України. Запропонований підручник, в якому саме викладені головні положення загальної хірургії, складений відповідно до нової учбової програми і несе достатній обсяг знань передбачених нею. Оригінальність викладання матеріалу та його базових елементів сприяє забезпеченню студентами комплексу теоретичних знань і опануванню технікою виконання практичних вмінь, необхідних для засвоєння.

Перший розділ «Основи організації хірургічної допомоги» містить достатню та сучасну інформацію про загальну клінічну та хірургічну термінологію, організацію медичної допомоги населенню України. Підрозділ «Догляд за хірур-

гічними хворими» наводить не тільки особливості перебігу патологічного процесу у хірургічних хворих, але й обґрунтовані принципи загального і спеціалізованого догляду за оперованими хворими. Особливості технології лікування хірургічних хворих дають змогу студентам отримати необхідні теоретичні знання для опанування багатьма практичними навичками по догляду за ними. Останнє скріплюється змістом наступних підрозділів «Десмургія», «Асептика і антисептика», «Основи знеболення та інтенсивної терапії».

Другий розділ підручника «Загальні питання хірургічної патології» містить загальні питання про рани та перебіг ранового процесу, травматичні ушкодження, термічні, хімічні, електричні та радіаційні ураження, ускладнення їх кровотечею, її класифікації та надання допомоги хворим із кровотечею. Викладені етапність та обсяг допомоги зумовлені тимчасовою або остаточною зупинкою кровотечі. В цьому розділі в достатньому обсязі викладені положення про некрози, виразки, нориці, а також основи клінічної онкології згідно з програмою.

Третій розділ підручника присвячений питанням «Клінічної трансфузіології». В ньому достатньо зручно і повно викладені положення про групи крові людини та антигенної системи резус-фактора, визначення груп крові та резус-фактора за новітніми технологіями. Порядок дій лікаря відповідно до інструкції та обов'язкові дослідження при переливанні крові та її компонентів створюють основу для засвоєння студентами практичних навичок у цьому напрямку. Особлива увага приділена сучасним підходам до гемотрансфузійної терапії, лікувально-профілактичним заходам щодо реакцій та ускладнень при переливанні компонентів та препаратів крові, оформленню документації.

Четвертий розділ «Запальні та гнійно-септичні захворювання» містить загальні питання розвитку, діагностики та лікування запальних і гнійних захворювань тканин людини різної локалізації. В розділі також наведений матеріал з анаеробної та специфічної хірургічної інфекції.

П'ятий розділ підручника «Загальні питання обстеження хворого» послідовно і методологічно коректно викладає технологію обстеження хірургічного хворого. При цьому створюється модель цілісного сприйняття організму хворої людини. Послідовно викладені методики фізикального обстеження хворого за всіма системами і органами, що має значення для підготовки до професійно-орієнтовного державного випускного іспиту в майбутньому і становлення лікаря. Окремим підрозділом висвітлені додаткові методи обстеження і їх роль у формуванні остаточного діагнозу. Визначена особливість ретельного документування стану обстеження хворого.

Доцільним є те, що кожен розділ підручника

містить контрольні питання, які значно полегшують цілісне засвоювання матеріалу розділу і допомагають студентам під час самостійної роботи з підготовки до занять. У кінці підручника наведені клінічні завдання з поясненням та обґрунтуванням правильної відповіді, що значно оптимізує процес навчання.

Таким чином, підручник «Хірургія. Т. І» містить матеріал, необхідний для якісного навчання з питань загальної хірургії, а також систему самоконтроля отриманих знань, складений відповідно до навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи, за своїм змістом повністю відповідає цілям і завданням підготовки сучасного лікаря загальної практики.

